

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold., 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petitvrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Političen uspeh narodne stranke na Hrvaškem.

Iz Zagreba 16. jul. [Izv. dop.]

Celi svet hvali ter se čudi nenadanemu uspehu, ki ga je hrvatska narodna stranka s saborsko adreso dosegla, in ki je v priznavajočem odgovoru Nj. veličanstva na adreso svoj velevažen izraz dobil. Prijatelji hrv. naroda hvalijo ta uspeh, neprijatelji se mu čudijo. Razmišljavajočemu politiku narivava se nehote vprašanje: kako je to prišlo? — Res je, pri saborskih volitvah je narodna stranka v dveh tretjinah volilnih okrajev zmagala, ter bi bila gotovo še v več drugih volilnih okrajih zmagala, če bi se bile volitve postavno vršile. Kljub tej sijajnej volilnej zmagi je pa narodna stranka na saboru vendar s pomočjo virilcev za nekoliko glasov v manjšino potisnena bila. Virilci so nenadano ves njen volilen uspeh alterirali. V volilnih zmagah leži morebiti en majhen del tistega političnega uspeha, z dosego katerega se denes narodna stranka ponaša, ves pa gotovo ne. Volilne zmage so sicer ogerske vladni imponovale, sklonile je pa niso. Vlada bi bila, če bi bila samo hotela, narodno stranko v saboru po virilcih enostavno majorizovati dati mogla, celo brojevno bi jo bila mogla po neverifikaciji nekoliko narodnjaških volitev oslabiti. Ona tega nij storila, dasiravno se je več dni glas o tem po Zagrebu širil, ter govorilo, da vlada namerava sabor celo razpustiti, Raucha spet za bana postaviti in pod egido njegovega biča in ovsa še enkrat volitven boj začeti. Ta maneuver bi se dal na Hrvatskem ravno kakor na Češkem ad libitum ponavljati, da! na Hrvatskem morebiti še mnogo laglje, nego na Češkem. In na zadnje bi bili mogoče s pomočjo chabrusa več kot sto baronov-velmožev v deželo importovali. Nikdo na Hrvatskem dones ogerske vladni toliko moči ne odreka, da ne bi mogla še nekoliko let našo narodno stranko — če že ne postavnim, pa nasilnim in umetnim pôtom, na tleh držati.

Zakaj ogerska vlada nij vsega tega storila? ampak zakaj so nasprotno, očitno po njenem nalogu, v večini soči magjaroni inicijativno-sponsano narodnjakom roko miru in sprave ponudili? in zakaj so bili ravno po ogerske vladni siljeni, da narodnjakom v adresnej debati popuste? V vsem tem se da zasledovati kakor rudeča nit nakan ogerske vlade, da nasprotni stranki v naši deželi med soboj pomiri in ne samo to, ampak še več, namreč, da skrajnim magjaronom vladino krmilo iz rok vzame, ter ga stranki, stvorjene iz zmernih magjaronov in zmernih narodnjakov izroči.

Razlogi vsemu temu so dvojni: notranji in zunanji. Prvi notranji razlog je razvojničen voj. krajine. Krajišniki si bogme ne žele priti pod denašnjo neredno upravo v civilnej Hrvatske, vladane k temu po magjaronih, ki so jim še bolj zoperni, kakor Turčini. Za sprejetje krajišnikov v materino zemljo veljalo je tedaj upravo, in zlasti sodstvo reformirati, in vladino krmilo magjaronom iz rok vzeti. Sicer se pa tudi pojma: upravo in sodstvo zboljšati, in magjarone na krmilu pustiti, drug iz drugega izključivata. To je večletna izkušnja pokazala. V vladinih ogerskih krogih sklenilo se je: red na Hrvatskem vpeljati, in v dosego in izvedenje tega zmerne magjarone in zmerne narodnjake pozvati. Ne gledé na to, da se s poboljšano upravo in neporočnim sodstvom tudi blagostanje in posredno državna moč množi, je razvojničen voj. krajine in njeno vteloavljenje v mater zemljo in prima linea za načrtano politično akcijo merodajno bilo.

Drugi razlog notranje politike za najnovejši uspeh je Dalmatinsko vprašanje. Ogski državniki uvidevajo, da bi jim mogla Dalmacija uiti — ali italijanska, ali pruska postati — če bi prišlo do radikalnih promen evropskega zemljevida. Ogledali so se tedaj, dokler je še čas, po njej. Naša narodna stranka ima zveze z Dalmacijo. Samo po njenem posredovanju se more Dalmacija v obseg ogerske krone potegniti. Magjaroni so strašilo, narodnjaki vabilo za Dalmatince. Dalmatinsko vprašanje utegne tedaj tudi v kratkem v tok priti.

Še odločnejši so pa bili za naš političen uspeh, brž ko ne razlogi zunanje politike. Vse na to kaže, da se je Andraš pred vsem drugim z istočnim vprašanjem zanimati začel. On in Bismark očitno nekaj na Turškem pripravljata. Nezadovoljna Hrvatska, ne samo da ne bi bila atraktivna ne za krajišnike ne za Dalmatince, ampak tudi turški Slovani bi se od nje proč in k Srbiji obračali, kar sicer že denes biva. Na vse prejšnje sabore, izvzemši zadnji Rauchov sabor, prišli so odlični Bosnjaki poslušati, ali se ne bi kaj za nje pri nas storiti dalo. S pomočjo narodne, ne magjaronske Hrvatske, bi se mogla, če že ne več, vsaj Srbiji pri osvajanju moralčnih simpatij med turškimi narodi izdatna konkurencija delati. Če bo hotela kedaj Avstro-Ogerska aktivno v iztok poseči, segla bo čez Hrvate, in če bo ne mara kako zemljišče si tam usvojila, usvojila si bo ž njim naše brate, ki jih bo poleg geografične lege in zgodovinske tradicije naše kraljevini priklopiti morala. V ta namen treba je že denes za „receptaculum“ skrbeti.

To so bližnji in daljni, notranji in zunanji razlogi, zakaj nij ogerska vlada z našim saborom tako postopala, kakor cislajtanska s Češkimi, in zakaj smo z našo saborsko adreso tolik uspeh dosegli.

Kot dnevne politične novosti poročam še to, da bo Vakanovič 20. t. m. na dopust šel, ter se iz dopusta brž ko ne, ne več povrnil v banski dvor. Tekoče vladine poslove rokovočil bo začasno septemvir Prica. Bansko mesto in vlada se brž ko pred revizijo nagodbe ne bode definitivno popolnila. Čuje se, da bodo naši tri autonomni vladni oddelki v ministerstva preustrojeni, da se bo sedmorica iz banskega stola izluščila ter kot vrhovno deželno sodišče v Mažuraniču svojega načelnika dobila.

Kot dnevne politične novosti poročam še to, da bo Vakanovič 20. t. m. na dopust šel, ter se iz dopusta brž ko ne, ne več povrnil v banski dvor. Tekoče vladine poslove rokovočil bo začasno septemvir Prica. Bansko mesto in vlada se brž ko pred revizijo nagodbe ne bode definitivno popolnila. Čuje se, da bodo naši tri autonomni vladni oddelki v ministerstva preustrojeni, da se bo sedmorica iz banskega stola izluščila ter kot vrhovno deželno sodišče v Mažuraniču svojega načelnika dobila.

Listek.

Obrítov Joža, prida-človek.

(Konec.)

Delo, to je Jožev življ! Ko bi on narejal pratiko, praznika nobenega! dežja nikoli! zime nikoli! samo vedno poletje, kakor je okolo sv. Jakoba in o pasjih dneh. V tem časi je Joža zdrav in vesel življenja, ker ima opravljati kaj. No, saj pa tudi ima! Sam, le z enim hlapčutom in eno deklo obdelava gruntce, koikoršnemu je sosed komaj kos z devetimi ljudmi. To se vé, da njegova posla rada ali nerada delata vsak najmenj za slaba dva, in Joža sam zmerom za dobre tri, ker on, kakor sam pravi, je v potrebi pripraven za vsako, možko ali žensko delo: da, če nij drugače, tudi pomolze kravo — prešičem dá; po hiši pomete — podmede kašo; skida izpod kráv — zabeli žgance, itd., kakor se mu baš nakreti. Ali to so le pozdravne muhe, katere Joža tako rekoč kar mimo gredé pobija časi; ker pravega prida-človeka skazuje se v naslednjem:

Meréč vedno le na to, kako bi, da bi menj zamudil in več storil, je zakleti sovražnik zlasti spanju. Zategadelj postefe nema nikjer gotove.

Kadar in kjer ga premaga spanec, tedaj in tam obleži in zaspi. O poletnem velikem delu navadno kar pod milim nebesom pred hišo pade na travo in zasmrči v božjem strahu pokrit, oblečen in obut, kakor po dnevi in ležeč na trebuhu, da probudivši se laglje in urneje vstane in mu treba nij muditi se z oblačenjem. Migom je na nogah, potegne z roko po rosi, potem po lici in čez zijava usta: pa je namoljen, omit in že pripravljen za vsako delo. Kadar ga prežene dež, tačas gre sicer na svislji, pa tako léže, da visi kam, zato, da pri prvem, malem zgiblji zdrči po mrvi, štrbunkne na oder in se izbudi. „Jaz“, pravi sam „da le toliko stisnem oči, da vidim temo, pa sem naspan!“ Hlapec njegov pa celo méni, da Joža prav kakor zajec spi z odprtimi očmi in ušesi in vedno pripravljen na skok, ker vidi vse in sliši vse, kar se zgodi po noči, kakor bi nikoli ne spal nič.

Zjutraj na vse zgodaj, ko skoraj petelin še moléč glavo vtekuje za perotnico, smuka Joža že po hlevih še v temí otipovaje, če je vsaka žival še zdrava in na svojem mestu, potlej okrog poslopja, če je vsaka reč še v pravem redu. Poleg ropotajoč in mrmrajoč premetava marsikako reč, da tako izdrami in na noge spravi oba posla.

Kolikor mogoče na lahko oblečen, da maha-

joče cape ne motijo pri delu, dela in komari brez oddihljaja celi dan, kakor „črna živina“: da mu kar višnjevi pot curlja po lici in razpetih širokih kosmatih „goslih“ (prslih) in da srajco ima zmerom vso premočeno. Zraven po malem toževa, češ, da nič nij pravega, tacega dela, da bi človek trpel kaj prida in zdelal se in bil bolj zdrav! Celo pozno še v noč, ko drugod povsod navadno že trdo spé, Joža s svojima posloma še čuje in dela kaj, kar že je. In če potlej sosed hlapec rado vedno poprašuje: „I kaj vendar delate pri vas vse noči?“ odgovarja ta: „Tisto prenašanje imamo okolo hiše!“

Kakoršen je kdo za delo, tak je za jed! pravi slovenski kmet, in da po resnici, to priča tudi Obrítov Joža. V svesti si, da razen časa nobena reč ne gre sama ob sebi, noseva zmerom kaj krepila za telo pri sebi. V predpasniku debelo „peto“ kruha in zraven še kaci hrušek, črešpelj ali krljev, pa po malem prežvekovka, kadar koli čuti kaj prostora v želodeci: kar pa njega čisto nič ne moti pri delu, ker je navajen najmenj po tri reči opravljati ob enem. Sicer pa se njegova izgledna ročnost in tečnost obrazujeta pri vsaki jedi iz sklade. Hitro cepi tje za mizo. Na en potegljaj je križ narejen in izrečen, potlej strašno

Daljno načelo adrese, pravi poročevalec, je naša celokupnost. Že poprej sem omenil, da bode z vašo adresno podaljšali isti pogrešek, kateri je bil l. 1868 počet, ker podaljšujete kontumaciranje naših bratov tu — in onkraj Velebita, namreč mislite izvršiti revizijo nagodbe brez sodelovanja krajine in Dalmacije. Omenil sem nadalje poprej tudi to, da se mi ne zdi blagoslovno načelo, po katerem se kos kontumaciranih delov naše kraljevine kakor belovarska županija, prisilno stavi v okvir ogerskohrvatske „nagodbe“, katero so brezvestni sinovi našega naroda na škodo svoje domovine dogovorili. Kar vi s svojo adresno priznavate za dobro, to se krajiščniku zdi zlo, kateremu je treba se upirati, po svoji priliki bode tako tudi z Dalmacijo. Tu jaz ne vidim mira nego protivno novo borbo, ker se bode naš narod tudi nadalje jemal v nasilno zvezo, ter bode svojo borbo podaljšal, dokler ali pogine ali dokler si pribojuje svoje pravo. Z vašo adresno si ne postavljate temelja miru nego nov povod novi borbi; z našim predlogom pa se vam kaže način, po katerem se lahko postavi trajni ker zakoniti temelj za mirni in vsestranski razvoj duševnih in materialnih sil našega naroda.

Glede Reke pravi adresa, da to vprašanje še nij rešeno. Pogledom na sedanji položaj Reke moral bi trditi, da je to vprašanje po vas tužno rešeno, ker na Reki gospoduje magjarski gubernator in ker ste odstopili „bratom“ Magjarom posest in s tem postavili jih v bolji položaj. A proti temu pravim, ako smo izgubili posest, nijsmo izgubili prava, po katerem je reško vprašanje že davno in tako rešeno, da je Reka hrvatska, in mi tega prava nikomur odstopiti ne moremo in ne smejemo (burno odobravanje.) Pa ako bi tudi ne imeli povelj raznih kraljev, s katerimi se naše pravo do Reke belodano dokazati more, zopet bi Reka morala biti naša, ker naše vrlo primorsko ljudstvo nikoli dovolilo ne bode, da naj bode Reka magjarska in kakor taka pogubna rakova rana na zdravem telesu Primorskega. Prej bi naši Primorci Reko razdajali ali jo našim protivnikom z golimi rokami vzeli. Magjarska Reka protivi se trgovskim in pomorskim interesom hrvatskega primorja, ker bode služila magjarskemu nenasitnemu pohlepu. Iz magjarske Reke segali bodo Magjari za ostalim našim primorjem in bodo počeli reško demoralizacijo tudi dalje širiti rekoč: bodite tudi vi kakor so Rečani, nevredni sinovi svoje hrvatske domovine in obdarovali bodemo tudi vas, kakor Rečane z železnico in drugimi polajšavami, katero

prizadevanje bi sicer pri odličnem rodoljubju naših primorcev tako ostalo brezuspešno.

Priznavam, da je Reki kot lóki in pomorskemu mestu potrebna posebna avtonomija; ne priznavam pa, da je reška avtonomija bolja in čvrstejša za to, ako jo namesto hrvatske vlade podeli Reki ogersko ministerstvo. Protestujem proti načelu vaše adrese, po katerem se reško vprašanje rešiti ima sporazumno z ogerskim zborom. Kadar gre za našo celokupnost, tedaj nema kralj vprašati ogerskega zbora za privoljenje. Zato zahtevajmo, da se nam Reka brez ugovora nazaj da, naj ogerski zbor to potrdi ali ne, naj se po širnem svetu glasi iz te zbornice jek: Reka je naša, Reka je hrvatska (burno odobravanje.)

Glede Dalmacije se slagam z Vami v toliko, da je sporazumno dogovarjanje o združenju nujno, a ne slagam se s tem, da izvršujete brez Dalmacije revizijo nagodbe, ki je bila brez Dalmacije sklenena. Da bi bili zastopniki te kraljevine od začetka l. 1861 popustili politiko oportunitete, da bi bili odločno in vztrajno oslanjali se na tvrdo naše pravo, ki je podprto od složne volje naroda, denes bi mi v celokupnem zboru celokupne domovine razvijati mogli enako ogerskemu zboru za naš narod blagoslovno delovanje, ali naša dosedanja politika je kriva, da smo denes še v razkrušenem saboru razkrušene domovine. Dalmacija stoji v isti državni skupini pod istim vladarjem in je že ponovito izrekla željo po združenju, narod naš to združenje željno pričakuje, Nj. Veličastvo priznava, da je Dalmacija del trojedne kraljevine, a vendar je Dalmacija na milost in nemilost izročena dunajskemu „rajhsratu“ in dunajskemu ministerstvu kakor mi ogerskemu „rajhstagu“. To nas še bolj žalostiti mora, ker v svrhu združenja Dalmacije s Hrvatsko in Slavonijo nij potrebno krvi prelivati niti državnih pogodb dogovarjati. Ne nadejajte se niti v tem pogledu povoljnega uspeha od oportunitetne politike.

Znano je, da je naš narod blage nature in da je zares golobinje naravi, to pričajo najboljše zadnja štiri leta, v katerih so zunanji in domači protivniki skrbno prizadevali si uzročiti oroženi upor našega naroda, pa k sreči se naš narod še nikjer nij ujel v zlobno mu vrženo zanjko. Naš narod je miroljuben in ustavnega mišljenja in bode si pribojevali znal v vztrajni moralni borbi ono, kar drugi s topovi in bajoneti, pa popustimo vendar to borbo polovičanstva in neodločnosti.

Gospodje! Dokazal sem, da adresa nij primerna našim potrebam, našej časti, našem pravu. Nadalje manjka v adresi nezaupnica za vlade, katere so od l. 1868 sem naš narod s svojimi čini in opusti skoro do obupa dovele. Nobena teh

vlad nij spoštovala ni lastnih ordonanc, katere si je sama napravila, pa vsaka se je stavila izven zakona, da potere upor naroda proti njenemu nasilju. Nepošteni in nasilni vladi barona Raucha, omahljivi in brezpostavni vladi Kolomana Bedekovića in brezdušni in nesposobni vladi pl. Vakanovića se ima naš narod zahvaliti, da je ta čas materialno tako mnogo nazaj šel. Te vlade so vzele našem narodu vse razen poštenja in moralne moči, katero so mu tudi vzeti hotele s povsod uvedeno korupcijo (hruš in nemir na desnici; predsednik prosi govornika, naj ublaži svoje izraze.) Meni kot zastopniku naroda mora biti dovoljeno izraziti svoje mnenje o nevrednosti sedanje in prejšnjih vlad. O grehlih teh vlad proti našem narodu morale bi se napisati cele knjige in ker vendar izpuščate iz adrese izraz nezaupanja, delate se krivi velikega pregreška. No pa stavite v adresno izraz nezaupanja ali ne, toliko stoji, da vlada g. pl. Vakanovića v narodu našem nikjer in res nikakoršnega zaupanja ne uživa.

Ker v tej adresi izražena načela ne odgovarjajo niti dostojanstvu starodavne naše kraljevine, niti potrebi in želji naroda, in ker bodo ta načela, ako jih sprejmete oslabila ostalo državopravno in narodno opozicijo monarhije, posebno naše brate Srbe, Slovence in Čeha, tirja naša vlastna korist, da sprejmemo predlog, katerega sem prej na mizo hiše položil (naj se ne odpošlje nobena adresa, predno ne bode zastopstvo trojedne kraljevine s poslanci iz vseh njenih, tudi še z njo ne združenih delov zbrano. Uredn.) Zato vam ta predlog, ki ima temelj v našem državnem pravu najtopleje priporočam, vaše adrese pa za podlogo specialne debate sprejeti ne morem (živio!)

XXV. odborova seja „Slovenske Matice“.

9. julija 1872.

(Konec.)

V mirnem, skozi in skozi objektivnem govoru razklada dr. Razlag skoro pol ure svoje tehtne pomislke zoper sedajno ustanovitev lastne Matičine tiskarne blizu takole: Pred vsem obžalujem, da so se nekateri g. g. odborniki po nepotrebnem tako razjezili, da jim ne bode mogoče predloženi nasvet mirno pretresovati. Naj mi bode dovoljeno poročilo g. tajnika nekoliko popraviti, ter sem čast imel v odseku za osnivanje Matičine tiskarne lani in letos biti. Za koncesijo se je prosilo izrečno iz namena, s tem pritiskati na tiskarje, ki so vsako leto Matici večje račune delali in takrat se je trdilo, da še več let ne bode mogoče lastne tiskarne vzdrževati, ker bi „Matica“ morala za to imeti lastnega letnega dela vsaj za 4.000 gld. in razen tega so vsi odborniki te misli bili, da bode v ta namen o svojem času treba pravila premeniti, ker se po sedajnih ima Matičina glavna plodnosno nalagati kakor sirotinski denar, ki ima po §. 230 ob. drž. zak. postavno varnost le, če se z zavarovanjem hiša čez polovico, zemljišče pa čez dve tretjini svoje prave vrednosti ne obteži. To je popolnoma jasna določba naših sedajnih pravil in obstoječe postave. Te pomislke smo dve leti premišljevali in ko se je letos začela „Narodna tiskarna“ snovati, se je na vrat na nos hotelo vprašanje Matičine tiskarne rešiti in sicer ne za to, ker bi zadosti svojih tiskovin imela, ker bode to leto se komaj za 300 gl. v Ljubljani tiskalo, druge knjige pa so se zavoljo podob morale v Pragi tiskati dati, ampak zavoljo konkurence, kakor je bilo v običnem zboru 15. febr. t. l. z emfazo izrečeno. „Matica“ pa nij obrtniško društvo in je bila s prineski sprevidena iz vseh slovenskih pokrajin za celó druge namene. Mi še pravice nemamo, v nevarna obrtniška podvzvetja obrniti Matičine glavnice, ki je ena in ista svota, naj so jej bile naklonjene ustanovnine, volila ali darila. Če nekteri gospodje odborniki hočejo se vso silo imeti tiskarnico, naj v ta namen zložijo nekaj svojega denarja, kakor so delničarji „Narodne tiskarne“ storili, Matici pa nijso več dali, ko mi drugi ustanovniki po svojih bornih 50 gl.;

naglo moli, da se sam ne ume, moli: „Ote naš, ti nebes, po smečen bo to no no no — — — tam na zem! Če-e-ešen si majaja se gna-a se deže se jež! Čas — čis — čes no sdh — am!“

Z zadnjo besedo mu je žlica že v skledi. Urno zajema vselej zvrhano in naglo primetava ustim, kakor bi vel: da si trosi tje po ramah in za gosli in da mu vroč pot kmalu v debelih jagodah stoji po čelu. Jedi požira skoro nezvečene, da mu vidi se pod vratom, kako mu kar kosoma in grgraje smučejo po goltanci dol. Vsega tega pa ne, češ, da je tako požrešen, ampak le, ker se mu zdi neodpušljivo, da bi dolgo sedé in premlevaje tratil čas za mizo. Zato jedé zmerom tudi priganja, da „le naglo, naglo, da bomo prej pri delu!“ In kakor hitro je sit, trešči žlico od sebe pa hiti za delom.

Kakor od jedi tako se Obrtovemu Jožu tudi mudi od službe božje. On je sicer pobožen človek, hodi spredaj v cerkev, bije se na prsi, da se mu stresa celi život, in z odprtimi ustmi poslušša besedo božjo; ali njemu najljubša je vendar le kratka pa krepka molitev, kratka maša, kratka pridiga in posebno še spoved kratka! Njemu se namreč zdi, da Bogu najdopadljiveja molitev je trud, v potu obraza. Zategadelj sicer vestno po-

svečuje praznike, vendar si ne more kaj, da ne bi tudi v nedeljah gredoč iz cerkve brenil kacega kamena s trate na pot ali tako kacega malega ne, „hlapčevskega“ dela storil potoma.

Po tem takem je jasno, da Obrtov Joža je tudi po vsem drugem, kakor pravimo „dobra duša“ in pravi poštenjak. Tudi cesarju daje, kar mu gre. Davke redno plačuje, ker jih mora, če ravno sam pri sebi kolne za to in prav za prav ne vé, zakaj? Veseli ga, da slovenski jezik dobiva čedalje več veljave. On je zakleti sovražnik vsem nemškutarjem, kar priča njegova prislovica: „Kdor se s škricem brati, kmalu nima kaj orati!“ Narodnjak je tak, da mi lahko verjameš, da bi Dežmana lahko vkosal, ko bi na to prišlo! Vendar sam o sebi ne misli velicega ter ponižno priznava, da nij učen. Zato malo govori, pa več poslušša in sam pri sebi dela velikrat prav zdrave sodbe. Dovolj zanimiva, da se objavi, je ta-le:

„Naš in pa sardinec“ ve Joža pripovedovati „sta še zmerom skregana zavoljo zadnje vojske. Zato sardinec neče našem plačati nekaj milijonov, katere mu je še dolžen. Pravi: „Pridi po nje, pa vzemi jih, če si upaš. Pa „naš“ — — — hm!“

Ogrinec.

smešno pa je, da ravno ti zahtevajo, naj delničarji „Narodne tiskarne“, ki so tudi za to precej denarja dali, z nepotrebno še sedaj Matičino tiskarno, sami sebi konkurencijo delajo. Slovenske moči so slabe sploh, in vsaj previdno ne bi bilo, jih še dalje cepiti. — Neresnično je poročilo v tem obziru, da bi bili dne 15. maja t. l. v odseku za Matičino tiskarno vsi odborniki soglasno spoznali, da bode tiskarna že sedaj Matici na korist. Jaz sem rekel, da sem tudi jaz za lastno matičino tiskarno takrat, kadar bode svojih tiskovin vsaj za drago režijo zadosti imela in ker teh še sedaj nema, sta bila gg. Vilhar in Lesar naprošena, do prihodnje odsekov se je troškovnik sestaviti, da se na podlogi notarskega računa še le sklep stori. Ta seja pa je bila sklicana dne 12. junija t. l., ko je vsak človek v Ljubljani vedel, da sem imel kot zagovornik 62 bohinjskih posestnikov do sedme ure zvečer celi teden pri kazenski sodnji opraviti in to povabilo mi pride po pošti, ko sem se ravno podajal k sodnji, kjer sem do sedme ure ostal, seja pa je bila ob šesti uri napovedana. Pozneje pa nijsem bil med izvoljenimi za posvetovanje pred redno odborovo sejo, ako ravno je vedno dobro slišati tudi drugo plat zvona. Kot predsednik začasnega odbora „Narodne tiskarne“ smem izreči, da ta pri svoji ustanovitvi nij računila na Matičine tiskovine in tudi ne na tiskanje „Novic“ in „Danice“, ampak rodoljubi jo bodo vzdrževali, dokler se jim bode koristno zdelo, med slovenski narod spravljati knjige in časnike po cenejem natisu. Sedaj ima Matica svojih tiskovin samo za 2125 gl. po lastnem računu odseka; k stroškom režije še pride razen dragega faktorja in drugih delavcev še ne v poštev vzeta pridobivanja in dohodnina, potem tudi plača glavnega nadzornika tiskarne, ker vsako društvo ima dražjo režijo kakor zasobnik, ki je sam lastnik in nadzornik takega podvzetja. Tudi nam je lani sam Blaznik s tiskarno vred v kup ponujal „Novice“ in „Danico“, ker je trdil, da je njih lastnik in ne vem, kako brez njegovih dedičev letos morete Matičini tiskarni tiskanje teh časnikov obljubovati.

Obžalujem, da je g. dr. Bleiweis rekel, da le ena koterija je proti Matičini tiskarni. Jaz mislim, da ima tukaj vsak odbornik neprikracheno pravico v svojem in v imenu svojih volilcev izreči svoje mnenje, večina pa potem po resnem preudarku odloči, sicer bi se misliti moralo, da pri nabiranju Matičine glavnice po vseh slovenskih deželah so vsi Slovenci dobri bili, sedaj bi pa le nekateri hoteli o njeni porabi proti veljavnim pravilom razpolagati, ker še se nasprotna misel povedati ne sme. Poraba nasvetovanih 10.000 gl. tudi ne stoji v letošnjem proračunu in če ima deželni odbor le pravico, svoj proračun za 1000 gl. prestopiti, po tem se meni neverjetno zdi, da bi Matičin odbor brez občenega zbora smel svoj proračun za desetkrat toliko prestopiti. To bi toliko pomenilo, da ima občni zbor po pravilih pravico o proračunu sklepati, odbor pa sme storiti, kar hoče in tisti, ki se sklicujejo na pravila, bi se častili z imenom „koterija“.

Ker še torej nij čas za Matičino tiskarno in ker odbor nema pravice brez premenjenih pravil o tem sklepati, stavim predlog, naj se preide na dnevni red čez nasvet tiskarnega odseka.

G. Božidar Rajč in Dav. Trstenjak govorita proti napravi Matične tiskarne, ker je zdaj po ustanovi narodne nij treba. Kolikor je jima mnenje Matičnih udov v njihovih krajih znano, so se vsi izrekli proti naredbi Matične tiskarne in bi nikakor ne dovolili, da bi se Matično imetje rabilo v ta namen.

G. dr. Bleiweis skuša dokazati, da bi Matica gotovo dobiček imela pri tiskarni; se obrne proti g. dr. Razlag-u, zakaj on svoje pravniške pomisleke še le denes pové, češ, da jih poprej nij imel. *)

*) Zopet se motite, ali hočete drugem otiti, gosp. dr. ! V „Letopisu“ slov. Matice za l. 1871 beremo v sporočilu XXIII. odborove skupščine 2. nov. 1871. l. stran 40: „G. dr. Razlag v imenu odseka za Matično tiskarno poroča, da se odsek še nij odločil za noben

Tudi g. dr. Costa meni, da pravniški pomisleki niso važni; sicer pa je Matica tudi hišo kupila kljubu temu š., kar bi ne smela storiti.

G. dr. Razlag: Če so se enkrat pravila prestopila, pa se to ne sme nadaljevati. Pravila so podlaga vsakega društva; njih se moramo držati, sicer društvo razpada.

Konec debate.

Prvosednik g. dr. Costa: Tedaj preidemo k glasovanju. Če ravno bi moralo se najprej o nasprotnem predlogu g. dr. Razlaga glasovati, se meni v tem slučaju vendar zdi primernejše, odsekov nasvet najprej dati na glasovanje; kajti če ta ne dobi potrebnih $\frac{2}{3}$ glasov, je padel in se samo po sebi preide na dnevni red.

G. dr. Razlag dokaže, da po vsej parlamentarni šegi se najprej ima glasovati o nasvetu, naj se preide na dnevni red, potem še le o odsekovem predlogu.

Po daljšem preiskavanju vendar g. dr. Costa da najprej o odsekovem predlogu glasovati in sicer imenno in ustmeno. Izid glasovanja ste že priobčili. G. dr. Costa konstatuje, da je predlog padel, ker nij dobil potrebnih dveh tretjin glasov. S tem, je mislil odbor, je ta stvar končana. Naenkrat naznanja g. dr. Costa, da bo g. Lesar v imenu odseka še dva nasveta stavil, ki nijsta bila poprej odbornikom razposlana.

G. dr. Vošnjak: Po glasovanju padel je nasvet odseka in s tem je vsa debata o tej stvari končana. V vabilu k odborovi seji se nam je naznanjal le eni in edini ta nasvet in se še omenilo nij, da ima namen, ako ta njegov nasvet pade, druge stavljati. Temu se moram ustavljati, ker o tako važni stvari ne gre še le v seji naznanjati nasvete odseka, o katerih se ne moremo v trenutku informirati, je-li so v prid „Matice“ ali ne.

Tudi drugi odborniki so tega mnenja, da o tem predmetu se ne sme dalje besedovati.

G. dr. Costa pa zavrne, da bo vsakako še dva odsekov, dosehal skrivna nasveta zaradi Matične tiskarne naznanil; kot prvosednik ima pravico odločevati, kaj pride na dnevni red.

Nemir. Nekateri odborniki vstanejo, da bi odšli.

G. dr. Costa: Če se mi hoče kratiti pravica prvosednika, sklenem sejo.

Klici: Dobro!

G. dr. Costa: Jaz še ne sklenem seje, ampak naznanjam še dva nasveta odseka.

G. Lesar bere 2. nasvet: Ako „Matica“ zato, ker se boji izgube pri lastni tiskarni, si je ne upa ustanavljati, se jej ponuja poročstvo, da od kapitala, v tiskarno založenega, gotovo dobiva 5 %.

G. dr. Costa vpraša: Je-li kdo hoče prevzeti tako poročstvo?

G. Sovan starši: Jaz! *)

G. dr. Bleiweis: Ta predlog bo vendar sprejel, komur je mar za korist „Matice“.

G. dr. Vošnjak: V tako čudno pogodbo in odvisnost se Matica vendar ne mora spuščati. Bi ta garancija veljala za vselej ali le za odločen čas? Pri tiskarnah se vsako leto zmanjša vrednost strojev in črk. Se tudi za to škodo garantuje? In ako g. Sovan umrje, kaj potem?

nasvet, ampak da je našel neke formalne pomisleke... Ti pomisleki so: ali ima po sedanjih Matičnih pravilih odbor pravico, en del Matične glavnice vložiti v imenovano obrtstvo, ker §. 17 Mat. pravil pravi: „Matična glavnica mora imeti tako varnost, kakoršne je po zakonu treba sirotinskemu imetku.“ — In če odbor nima te pravice, treba bi bilo prenarediti pravila itd. G. dr. Razlag je tedaj že v 1. sporočilu isto, ko pri tej seji trdil. Kako mu potem more g. dr. B. očiti, kakor da bi še le zdaj g. dr. Razlag te pomisleke bil iztuhlal? — Was haben die Herrn — doch für ein kurzes Gedärm, bi Göthe rekel. Uredn.

*) Tedaj 5 % se hoče garantirati — in zdaj vrže „Matič“ 6—7 %. Čemu te velikodušne garancije? sploh te komedije? Ako hoče g. Sovan šplendidega se skazati, naj da snažiti zakajene čitalniške sobe v Ljubljani, katere so res že v tako primitivnem stanu, da se vsak tujec, ki je kedaj stopil v te prostore, po resnici čudi, da ljubljanska čitalnica, ki šteje vendar čez 300 udov, ne zmore boljšega stanovanja. Uredn.

Po kratkem ugovoru g. dr. Bleiweisa in Lesarja se o tem nasvetu glasuje ter on tudi pade.

G. Lesar bere 3. nasvet: G. Lesar sam se ponuja, da ustanovi na svoje stroške Matično tiskarno, ako mu „Matica“ dovoli svojo firmo in se zaveže, da mu da v najem Matično hišo, katere mu nikdar ne sme odpovedati, on pa ima nasproti to pravico in da pri njem „Matica“ daje tiskati svoje knjige po ceni, kakoršno bi drugi tiskarji terjali. Ako Matica g. Lesarju to dovoli, se on zaveže, kar bo imel pri tiskarni dobička nad 10 % (!), Matici v dar izročiti.

O tem čudnem nasvetu se niti nij pogovarjalo, le pri glasovanju se je prešlo na dnevni red.

In tako je vendar enkrat rešen bil ta predmet.

G. Lesar naznanja, da se od denasnjega dneva odpove tajništvu in prosi odbor si drugega tajnika izbrati.

V ta namen se izvoli odsek 3 odbornikov: gg. dr. Costa, dr. Razlag in Vončina, kateri imajo v prihodnji seji poročati o uredjenju službe Matičnega tajnika.

Nekateri odborniki vprašajo prvosednika, kdaj misli sklicati občni zbor, ter izrečejo željo, naj se to zgodi po pravilih v poletnem času, ne pa po zimi.

Seja se sklene.

Pristavek. Izvedeli smo pozneje iz verjetnega vira, da se je nameravala kupiti Blaznikova tiskarna, ker bi se izgovarjali na fait accompli in na silo („Zwangslage“), ko bi se enkrat teh 10.000 gl. za-njo porabilo. Cela Matičina glavnica pa nij toliko, kakor je sedaj znižana cena Blaznikove tiskarne z njenimi črkami in stroji in na enkrat bi slovenski narod namesto Matice za slovstvene namene imel eno tiskarnico s starimi „Novicami“ in „Pratiko“ kot obrtniško podvzetje!

Uredn.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 16. julija. [Izv. dop.]

Društvene in uradniške deputacije si še vedno, že peti dan, ena drugi pri deželnem predsedniku grof Aleksandru Auersperg-u kljuko podajejo in še nij konca. Zdaj so pričenjali hoditi tudi okrajni glavarji z dežele. Tako je denes okrajni glavar Drbič prišel po informacije. Auersperg vsakemu pravi: Glejte da se ustava uresniči, da se „liberalne“ šolske postave po nemško uresničijo. To ministerstvo želi, to hoče da se strogo vrši. V uradniško latinščino prevedeno hoče to reči: Glejte, pripravljajte da izvolite v vašem okraji ustavovernega moža pri prihodnjih volitvah, to bode vlado veselilo. Seveda okrajni paše to modrost mirno poslušajo in vestno vsem prikimavajo, sami pri sebi si pa mislijo: Govoriti je lahko!

Iz Zagreba 14. jul. [Izv. dop.] Naj važnejši in naj zanimivejši čin našega sabora je bil votiranje adrese. Njo hvalijo zlasti ogerski časopisi, avstrijsko-pruski se pa posebno zavoljo zahtevanja vtelovljenja Dalmacije hudo proti njej spenjajo. Še bog ne more vsem ljudem zadovoljiti, kako bi to naš sabor mogel? Iz adresne debate so zlasti tri izjave znamenite. Poročevalec adresnega odbora in se ve da tudi branitelj adresne osnove Jovan Živkovič je brez vsega pomisleka rekel, da адреса nij „uzor narodnih želj“. Dr. Makanec, ki je adresu pobijal, ter mesto nje resolucijo predlagal, je rekel, da je адреса proizšla iz „straha pred razpustom sabora“. Dr. Derenčin je pa, odgovarjaje Makancu, rekel, da se večina narodne stranke načelno skozi in skozi slaže z ideami Makančevimi, ali da je on prepričan, da bo večina narodne stranke na tistem potu, ki ga je nastopila, preje do zadnjih narodnih želj prišla, nego Makanec po tistem potu, ki ga je pod noge vzela. Te tri izjave so za adresno debato naj značajnejše, in tako lapidarno resnične, da jim nij treba nobenega komentara pridodajati! Znamenito je tudi to, da se Rauchova magjarska frakcija nij v adresno debato mešala. Ona nij niti za njo, niti proti njej govorila. Situacija po votiranju

adrese ne bo več, kakor se nadajamo, tako napeta, kakor je pred njo bila. Po velikih težavah prišla je narodna stranka do inicijative, in to naj odsehal čvrsto v svojih rokah drži. Zlasti pa pričakujemo, da smo iz dobe kompromisov ven, ki so od narodne stranke toliko požrtvovanja in toliko zatajevanja terjali, da se je ravno v tem požrtvovanju in v tem zatajevanju, ne poniževanje in zavrnjenje samega sebe in narodnih koristi, ampak psihologično vzeto velika dušna krepost pojavila. V prihodnje bodo na našem saboru četrte stranke: skrajni magjaroni pod Rauchom, „gros“ magjaronov pod bar. Prandauom, skrajni narodnjaki pod Makaneem, in „gros“ narodnjakov pod Mrazovičem. Skrajnih magjaronov bo kakih 15, skrajnih narodnjakov kakih 12, magjaronov pod Prandauom kakih 20, narodnjakov pod Mrazovičem pa kakih 40. Kompromisi sklepali so se do sedaj samo med stranko Prandauovo in stranko Mrazovičevo. Virileci zapustili so že večom stranom Zagreb.

Dober vtis je pri nas naredila vest, da je Nj. veličanstvo kralj nositelja adrese Mažuraniča in Živkoviča v sijajnej avdijenci milostljivo sprejel, ter obečal, da se bode kolikor mogoče narodnim željam zadovoljilo, ter da bo tudi ogerski drž. zbor pozvan, da od svoje strani kraljevinsko deputacijo izbere, ki bo potem z našo že izbrano kongruentno deputacijo o reviziji nagodbe se posvetovala.

Premembe v našem vladnem osovbi pričakujejo se vsak dan. Telegrafsko poklicanje Strossmayera na Dunaj stoji baje s temi premembami v zvezi.

Politični razgled.

V notranji politiki vidijo nekatere novine bližnji obračaj. Višji krogi, pravijo, so se naveličali poslušati in gledati večno hujskanje na duhovnike. Gotovo je, da ministerstvo ne sme odgovarjati na spomenico nekaterih škofov tako, kakor so nemško-liberalci zahtevali. Za to ne bode nič odgovorilo. — Za ustavoverce baš rožice ne cveto, za to se tolažijo da samo še direktne volitve jim k vsemu zdravju pomorejo. Torej brz na delo, da bo prej konec, ker konec bode!

Avstrijo izdajati in Prusiji ponujati je šlo zopet nekoliko Dunajčanov v Hanover, kjer so imeli svojo strelsko slavnost. Načelnik teh avstrijskih Prusomanov, dr. Kopp, je kar naravnost povedal, kako si avstrijski Nemci žele zediniti se s prusko državo. In to izdajalstvo, katerega celo magjarski listi obsojujejo, podpira naša vlada! In za tako vlado bode Auersperg kranjsko Slovenec pridobil?

Iz Zagreba se v „N. Fr. Pr.“ telegrafira, da je narodnjak dr. Derenč od svojih volilcev dobil nezaupnico, menda ker je govoril za kompromis in nij glasoval z dr. Makaneem.

Predsednik francoske republike, Thiers, je v veliko jeze in togoto legitimistov, rojalistov, orleanistov, bonapartistov in kakor se še imenujejo razni ljudje ki imajo poželenje hlapčevati in tretji se dati temu ali onemu samovladarju na Francoskem — v narodni francoski skupščini zopet jasno izrekel da je na Francoskem ustanovljena republika in da jo hoče ohraniti. Isto tako je Gambetta na nekem obedu v sijajnem govoru poudarjal potrebo ohranitve konservativne republike.

Na Španjskem karlistični upor še vedno divja po provincijah. Tudi republikanci žugajo z vstajo.

Razne stvari.

* (Iz Ljubljane.) 17. julija. (Izv. telegram Sl. Narodu.) Komisija, katera je prehodila obe trasi dolenske železnice, se je čez Rudolfovo in Trebnje vrnila v Ljubljano. V svojem poročilu izreka, da črta **Ljubljana - Trebnje - Rudolfovo** iz narodnogospodarskih, kupčijskih in strateških ozirov imav veliko prednost pred črto žuženberško.

* (Ruska politična društva) so kakor je nek dunajsko-južovski „šmok“ v nekem obskurnem listu iznašel in kakor graška „Tagespost“ verno ponatisne — v Mariboru, v Gradcu, v Ljubljani, Gorici itd. — Tako govore politični bedaki. Da bi mi imeli ruski denar, imamo tudi vas, filistri in vitezi ustavoverce! Žalibog da nemamo drugega nogu idejo in pravico, katera pa pri vas malo plača.

* (Ljubljanski „Tagblatt“) je v zadnji številki poln navalov na narodno stranko. V uvodnem članku: „niedergang des nationalen gestirnes“ čveka o rečeh, katere ne pozna. Odgovarjamo kadar konča. Na zadnji strani pak kilavi ljubljanski „turnverein“ društvo „jämmerlichen angedenkens“ nasrtuje na „Sokol“. V tem naj odgovarjajo stvar bližje poznajoči.

* (Prelesnika,) ponarejevalca bankovcev, ki je te dni iz ječe ušel, so zopet prijeli žandarji in en kmet v Zatičini in ga prignali v Ljubljano.

* (Iz Trsta) se nam piše da je Rojanska čitalnica 14. dan tega meseca slovesno in lepo obhajala svoj 5letni obstanek. Govorili so podpredsednik g. Ružička, g. Klemenec, g. Jurij Grdelj, prost okoličan. Igrala se je igra „v Ljubljano jo dajmo“ prav dobro in godba polka Sachsen-Meiningen je svirala slovanske pesni. Prostora nam manjka, da bi priobčili cel dopis o tej narodni svečanosti.

* (Vabilo) k javni šolski telovadni skušnji učencev gimnazije in realke, katera bode dne 18. julija ob 6. uri popoldne v telovadnici „Sokola“. Vabijo se stariši in prijatelji telovadbe najuljudnejše.

A. Šveiger, telovadski učitelj „Sokola“. * (K letnemu zboru,) katerega kat. pol. društvo v Mariboru v nedeljo 21. julija napravi, se uljudno vabijo vsi udje in tudi drugi prijatelji naše stvari. Pričakuje se iz Gradača izvrsten nemški govornik, ki je v prvem shodu toliko veselja društvenikom napravil. Začetek ob treh popoldne in zborovalo se bode v Wiesthalerjevi dvorani v graškem predmestju. Odbor.

* (Najbolj deževno leto) v celem našem stoletju je letošnje. Tako kaže dežemer v pariški akademiji znanosti.

Glavni dobitki ev. 360.000 mark nove nemške državne veljave

Novo oznanilo sreče.

Dobitke garantira država.

Povabilo k udeležanju pri mogočih dobitkih

velike deželne vlade garantirane denarne od loterije, (134—3) v kateri se nad

2 milijona tolarjev

gotovo dobiti morata.

Dobitki te koristne državne loterije, katera ima vsled načrta samo 60.000 srečk, so sledeči: namreč 1 dobitek event. 360.000 mark nove nemške državne veljave ali 120.000 tolarjev pr. krt., specijelno tolarjev 80.000, 40.000, 25.000, 20.000, 15.000, 12.000, 2krat 10.000, 3krat 8000, 6000, 3krat 5000, 13krat 4000, 3000, 38krat 2000, 1500, 155krat 1000, 318krat 500, 400, 451krat 300, 200, 575krat 100, 210krat 80, 60, 50, 20.500krat 47, 9225krat 40, 31, 22 & 12 tolarjev, in pridejo oni v malih mesecih v 6 oddelkih do gotove določbe.

Prvo vzdigovanje dobitkov je **uradno na**

25. in 26. julija t. l.

določeno in velja za-nj

cela . . . originalna srečka samo 7 gl. a. v.

polovična " " " 3 1/2 " " "

četrtina " " " 1 3/4 " " "

v bankovcih in pošiljam te od države garantirane originalne srečke (nobene prepovedane promese) za frankirano poslan znesek tudi v najdaljše kraje.

Vsak udeleženece dobi od mene zraven svoje originalne srečke tudi z državnim grbom prevedeni originalni načrt gratis in po izvršenem vzdigovanju precej uradni vzdigatveni list brez opomina poslan.

Izplačevanje in razpošiljanje dobljenih denarjev se zgodi od mene direktno interesantom promptno in v najstrožji molčečnosti.

Obrnite se torej z naročili zaupno na

Samuel Heckscher senr.,

Banquier & Wechselgeschäft in Hamburg.

Menjavnica dunajske komisijonske banke

Schottenring 18.

(132—2)

emitira.

potegovalne liste

na pozneje razamovane vrste srečk in se smejo te sestave že za to k najbolj koristnim šteti, ker je vsakemu lastniku takega potegovalnega lista mogoče vse glavne in stranske dobitke samemu napraviti in razen tega obresten znesek 30 frankov v zlatu in 10 gld. v bankovcih uiniti.

Vrsta A. (Na leto 16 vzdigatev.)

Mesečne rate à gld. 19 — Po plačanju sadnje rate dobi vsak deležnik sledeče 4 srečke:

1 5perc. 1800letno drž. srečko za gld. 100.

Glavni dobitek gld. 300.000 s predkupno premijo a. v. gld. 400.

1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.

Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.

1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev.

Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsake odštete.

1 Inbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobitek gld. 30.000.

Vrsta B. (Na leto 13 vzdigatev.)

Mesečne rate à gld. 6. — Po plačanju sadnje rate dobi vsak deležnik 3 srečke.

1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.

Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.

1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev.

Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsake odštete.

1 Sachsen-Meiningensko srečko. Glavni dobitek 45.000, 15.000 južno-nemške velj.

Znanja naročila listu se po vsaki vzdigatvi franco — gratis razpošiljajo. se promptno in tudi za povzvek store. — Vzdigatveni listi se po vsaki vzdigatvi franco — gratis razpošiljajo.

Liebig'ov Kumys-ekstrakt

od dunajske zdravniške oblasti kot zdravilo priznan in od krakovske učene družbe posebno priporočan, po soglasnem priporočanju medicinskih fakultet prvo vseh do zdaj proti plitvi sušici poznanih in razloženih zdravil.

Taisto ozdravlja brz in sigurno: **jetiko**, (celo v razvitem stanju) **tuberkulozo** (priznani); **kaslanje** krvi, **hektična** groznica, **zmanjševanje** sapa) **želodčni, črewni in bronhialni katar**, **anēmijo** (ubojstvo krvi) vsled dolgih bolezni in nadejvanega razloženja **merkurijske**, **chlorosis** (bledokrvnost), **asthma**, **sušenje**, **bojenje hrbtnege mozga**, **hysterijo** in **slabost živcev**.

Za steklenico I gold. a. v. Kistice od 4 steklenice doli do vsake mere. Razpošiljanje na vnuenje okrobuje generami zalog

„Kumys-Heil-Anstalt“

Wien, Mariabilderstrasse 36. Bern (S. Friedli jun.)

NB. Dostaj brez vpeha — z medicino — zdravljeno bolniki naj zaupno z Liebigovim ekstraktom zadnji poskus naredijo.

(106—17)